

Література з українським ДНК

**Чак Поланік – «шоковий»
американський письменник
українського походження**

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК

Один з найпопулярніших романістів «Генерації Х» Чарльз Майкл Палагнюк, знаний також як Чак Поланік народився 21 лютого 1962 року в м. Паско в родині Керол і Фреда Поланіків. Виховувався на ранчо діда, українця Миколи Палагнюка, який емігрував до США в 1907 році.

Закінчивши 1986 року школу журналістики при Університеті штату Орегон, почав кар'єру на Національному громадському радіо в м. Юджин. У м. Портленд працював механіком, журналістом та був волонтером у будинку безпритульних і хоспісі, доки не став успішним письменником.

Він розпочав літературну кар'єру в досить зрілому віці, уже маючи що сказати читачам. Своїм першим романом «Бійцівський клуб» здійснив справжню контркультурну революцію. Його неповторний стиль, який сам Поланік називає трансгресивною прозою, – це злободенність, чорний гумор на грані фолу, гротескні персонажі та дивовижна відвертість. Уїдливо іронізуючи, він розмірковує над речами, про які не заведено говорити вголос, тим більше писати. Переважно він звертається до моторошних, дражливих або табуйованих тем, ретельно описуючи найнепривабливіші деталі, через що критики та ЗМІ називають Поланіка «шоковим письменником». Його письменницькому стилю властиві мінімалізм (використання доволі обмеженого словникового запасу і коротких речень з метою зімітувати розповідь простої людини), передача філософських ідей через діалоги героїв, рефрени («приспів»), сарказм.

Чак Поланік може похизуватися чималим списком престижних літературних нагород. За романи «Бійцівський клуб», «Колискова», «Вцілілий», «Примари» отримав різні нагороди в номінаціях «найкращий роман» та «найкраща книга». Роман «Бійцівський клуб» приніс йому всесвітню популярність, зокрема завдяки однойменній екранізації Девіда Фінчера у 1999 році.

Літературну діяльність Ч. Поланік поєднує із журналістикою, пише есе і репортажі на різноманітні теми, бере інтерв'ю у відомих митців. На офіційному фан-сайті «Культ» навчає письменницькій майстерності та своєму стилю письма шанувальників. У 2003 році учасники офіційного Інтернет-сайту Поланіка зняли документальний фільм про його життя, названий «Листівки з майбутнього».

Твори

1. 999286 И(Амер) П49 Поланік Ч. Бійцівський клуб : роман / Чак Поланік ; [пер. з англ. О. Леська]. – 3-тє вид. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. – 256 с.

2. Ф94331 И(Амер) П49 Поланік Ч. Бійцівський клуб 2 / сюжет Чак Поланік ; мал. Кемерон Стюарт ; кольори Дейв Стюарт ; летеринг і логотип Нейт Пікос із Vlambot ; обкл. та іл. на початку розд. Девід Мек ; [пер. з англ. А. Рогози]. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. – 280 с.

3. 1028861 И(Амер) П49 Поланік Ч. Виправний день : роман / Чак Поланік ; [пер. з англ. В. Куча]. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. – 384 с.

4. 989524 И(Амер) П49 Поланік Ч. Створи щось : історії, які неможливо (не) прочитати : зб. оповідань / Чак Поланік ; [пер. з англ.: О. Красюка та ін.]. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 352 с.

5. 980596 И(Амер) П49 Поланік Ч. Чарівна ти : роман / Чак Поланік ; [пер. з англ. І. Паненко]. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 288 с.

Література про життя й творчість

6. Волосевич І. Американська колискова для Америки: особливості американської «чорнухи» на прикладі творчості Чака Палагнюка // Книжковий огляд. – 2004. – № 6. – С. 75-80.

7. Головка Т. «Штукарство» Чака Поланіка // День. – 2018. – 4 лип. – С. 11.

8. Дистанційно керований споживач // ШО. – 2015. – № 11-12. – С. 77.

9. Петік О. Вкотре знищуючи Америку // Друг читача. – 2009. – № 13. – С. 7.

10. Сухобокова О. Поланік Чак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023.

11. Харченко О. В. Роман Ч. Паланюка "Вцілілий" як один з найкращих зразків американського сатиричного дискурсу // Нова філологія. – 2010. – № 37. – С. 277-285.